

Fremtiden Staten lønne den Revisor, som den udnævne til at revidere Kreditforeningernes Regnskaber. Det var det Udbytte, vi fik af vort Forslag, saaledes omfalfatrede Landstinget det, og efter som det kom her ned mod Slutningen af Samlingen, umiddelbart før Valgene, sagde vi som saa, at det var bedre at bide i det sure Æble og tage imod det, som det var, og sige: Ganske vist har det saa godt som intet af de oprindelige Bestemmelser, men det er en Vettelse for fremtidige Interessenter. Vi toge imod det, men jeg gjorde det i alt Fald med det Forbehold: Gænt er ikke glemt, den Sag skal bringes paa Bane en Gang endnu, for saa vidt der kan blive Tid og Lejlighed dertil. Nu finder jeg, at Lejligheden er der. Beløbet, som vi have valgt, er, som sagt, 300,000 Kr., der svarer til det, som de Mænd have erlagt i Skat, fordi de have været i Trang og skulde stifte Laan. Man maa, tror jeg, erkende, at Laanetrangen er et ejendommeligt Skatteobjekt. Og naar vi nu sige, at vi finde, at Anledningen til, at denne Skat tilbagebetales, er der, grunder det sig paa tre Ting. For det første den store økonomiske Bevægelse, der er gaaet ud over Landet siden i Hjør, og hvoraf der er Efterdønninger endnu i Aar. Denne Bevægelse har jo ligesom fæstnet den Erkendelse fra alle Sider, at Landbruget lever under et Tryk, og naar det er Tilfældet, kunne vi vel alle ogsaa blive enige om, at det er ikke det mindre Landbrug, der lider mindst under dette Tryk. Det er dog vel ikke saa, at det er Godsejerne, der særlig føle Trykket, medens de Tusinder af Husmænd ikke skulde føle det. Den anden Aarsag, som kunde give Anledning, er den, at vi have faaet en ny Finansminister og en ny Indenrigsminister siden sidst. Det kunde ogsaa give os Anledning til at gøre et Forsøg, og den tredie Grund er, at vi have haft Landstingsvalg, og at altsaa Landstinget er delvis fornyet siden sidst, da det havde denne Sag for. Disse tre Grunde gøre, at vi Forslagsstillere mene, at Tiden kunde være ret velvalgt til at bringe Forslaget frem igen. Dertil kommer saa, at de 300,000 Kr. formentlig omtrent svare til Restgælden. Det blev oplyst i sin Tid, at denne Konverteringsgæld vilde være udbetalt i Aaret 1897—98. Der er altsaa 3—4 Aar tilbage, og da den er bleven afviklet med 100,000 Kr. om Aaret, vil det Beløb, her er foreslaaet, omtrentlig svare til den Restgæld, der faktisk er tilbage, og Forslaget er jo skrevet saaledes, at hvis Restgælden er mindre, end det Beløb, her er foreslaaet, skal der kun bruges det, som

er nødvendigt til Dækning af den faktisk til Stede værende Restgæld. At den Støtte, her er Tale om at hde disse Kreditforeninger, og da navnlig deres Interessenter, ikke er ubetydelig, men at den vil være ret sølelig for dem, som saa den, det vil fremgaa af, at det, som de vilde faa godtgjort, er gennemsnitlig 7 à 8 Kr. aarlig i ca. 3 Aar. Det betyder ikke saa ganske lidt for en Husmand, der sidder med en Gjendom, hvort der er et Prioritetslaan paa 12—1300 Kr., som er det, der overhovedet kan laanes paa en saadan Gjendom. 7—8 Kr. betyder der ikke saa ganske lidt, det betyder meget mere for ham end Amtsfondslettelsen — denne Lettelse for øvrigt uførtalt — for dem, den kommer til gode. I Kr. 60 D. pr. Tønde Hartkorn, som de faa i indeværende Aar, kan være rart nok for dem, der have en Tønde Hartkorn, men det er jo ikke saa overvældende meget. Her drejer det sig nu om 15—20,000 Husmænd, og den Lettelse, de vilde faa, vilde de føle i anderledes høj Grad, og jeg tror, de trænge i lige saa høj Grad som de andre, naar det kommer til Stykket, og jeg betoner først og sidst det, at det, der er Tale om at hde dem, er i Virkeligheden kun en Tilbagebetaling af en Skat, som de i sin Tid havde erlagt, og naar det sidste Lovforslag endte med, at de fremtidige Interessenter skulde slippe med at betale 80 Dre for deres Pantebogsattester, turde det være ret urimeligt, at de Interessenter, for hvis Skyld Forslaget i sin Tid kom frem, end ikke skulde have godtgjort det, som de i sin Tid have betalt for deres Pantebogsattester. Jeg vil derfor meget anbefale Forslaget til velvillig Behandling under dets forsatte Gang; der kan jo være Tale om i det Udvalg, der forhaabentlig bliver nedjat til at behandle det, at se, om der er andre Hjælpemidler nu, end her er tænkt paa i Forslaget, som f. Eks. om Reserverfonden mulig er vokset saa meget, at der nu kan tages noget til Støtte ogsaa fra den, og at altsaa Statskassens Bidrag kunde blive noget mindre end her kalkuleret. Det er noget, man ret snart bliver klar over, naar Udvalget kommer til at arbejde paa det. Jeg ønsker blot, at Forslaget maa blive mødt med Velvilje, baade af den ny Indenrigsminister og af den ny Finansminister, som det jo ogsaa kommer til at vedrøre, og det delvis ny Landsting. Dermed være Forslaget anbefalet fra Forslagsstillernes Side.

Indenrigsministeren (Hørring):

Den ærede Ordfører har jo givet en saa fuldgyldig Fremstilling af denne Sags Historie, at jeg kan indskrænke mig til ganske kort at